

Bijlage 5

wetenschappelijke onderbouwingen uit hoofdstuk 3

Wetenschappelijk onderbouwing Hoofdstuk 3; rol van ouders en leerkrachten

Leblanc et al. 2008 gebruikten data uit een longitudinale tweelingenstudie in Canada. Het geregeld meten van hyper-impulsief gedrag vanaf jonge leeftijd (vanaf 5 maanden tot 84 maanden) en het toevoegen van beoordelingen door vader naast die van moeder, verhoogt de voorspellende betrouwbaarheid van de beoordeling van hyperactief-impulsief gedrag door de ouders gedurende de voorschoolse jaren.

Hutchinson et al. 2001 concluderen dat ouders vaker overeenkomstig de uitkomst van de vragenlijsten oordelen, wanneer hun kinderen niet-hyperactief zijn dan wanneer zij dat wel zijn. Zij onderzochten bij 1.872 kinderen van 42 maanden in Groot-Brittannië of ouders accuraat kunnen beoordelen of hun kind hyperactief is.

Murray et al. (2007) onderzochten 452 peuters (3.5-5 jaar; gemiddeld 4.4 jaar) die verwezen waren naar een academische polikliniek om te worden beoordeeld voor deelname aan een onderzoek over medicamenteuze ADHD therapie.

Volgens Hartman et al. 2007 is er verschil in beoordeling van het gedrag van kinderen met ADHD door ouders en leerkrachten. Een mogelijke verklaring is volgens Hartman dat ouders hun kind vergelijken met de andere helft van de tweeling. Een leerkracht heeft echter vele kinderen in de klas om het gedrag van het kind mee te vergelijken en heeft daardoor een andere normgroep. Hartman et al. 2007 deden onderzoek bij 106 tweelingen (8 -18 jaar) naar de oorzaak van het verschil in beoordeling van het gedrag van kinderen met ADHD door ouders versus leerkrachten.

Wolraich et al. (2004) gebruikten data van een longitudinale studie om te onderzoeken of discrepantie van de ouder- en leerkrachtscore van de Vanderbilt-Deficit Hyperactivity Diagnostic Teacher/Parent Rating Scale invloed heeft op het diagnosticeren van ADHD bij het kind.

Tripp et al. (2006) evalueerden de diagnostische bruikbaarheid van ouder- en leerkrachtscores voor het bepalen van ADHD en de differentiaal diagnose bij 184 kinderen (5-12 jaar). De kinderen waren verwezen naar een polikliniek vanwege een vermoeden op ADHD. Ouders en leerkrachten werden gestructureerd geïnterviewd en vulden de Disruptive Behaviour Disorders Rating Scale. Daarnaast vulden de ouders de CBCL en CPRS-48 in en de leerkrachten de TRF en CTRS-39. De leerkrachtscores van de vragenlijsten waren hoger in de kinderen met ADHD, dan in de groep kinderen zonder ADHD. Bij de ouders was er nauwelijks verschil te zien in de scores op de vragenlijsten, behalve op de CPRS-48 Impulsiviteit-hyperactiviteit sub-schaal. De ouders scoorden hier hoger in de groep kinderen met ADHD. Sayal et al. 2009 onderzochten bij 3648 kinderen (5-16 jaar; gemiddeld 10 jaar) uit de algemene Britse populatie of informatie van ouders over ADHD symptomen op school van hun kind de scores van de leerkrachten reflecteerde. Hierbij werden de DAWBA vragenlijst en open-einde verbatim gebruikt en

werd ouders gevraagd of de leerkracht bij hen geklaagd had over ADHD-gedrag van het kind. 5% van de kinderen werd gediagnosticeerd met ADHD. De correlatie tussen de door ouders gerapporteerde symptomen op school en de score van de leerkracht was laag ($r=0.31-0.36$). De correlatie was hoger voor jongens. Leeftijd had geen effect. Het toevoegen van informatie van ouders over symptomen op school verhoogde de positief voorspellende waarde slechts van 47% naar 59% (64% bij jongens en 36% bij meisjes).

Sayal et al. 2004 onderzochten de invloed van bepaalde factoren (ouder, leerkracht, kind, sociodemografisch) op het herkennen van problemen door ouders bij hun kinderen met ADHD en op het contact hebben met instanties voor ADHD. Kinderen met ADHD ($n=232$; 5-15 jaar) uit een onderzoek naar de geestelijke gezondheidszorg in de Groot-Brittannië (British Child and Adolescent Mental Health Surveys 1999) werden geselecteerd. Ouders en leerkrachten herkenden ADHD eerder wanneer de mate van ervaren belasting door ouders en door de leerkrachten hoger was. Contact met een onderwijsinstantie was geassocieerd met de mate van ervaren belasting en het herkennen van ADHD-kenmerken door ouders. Contact met de eerste lijn was afhankelijk van de ervaren belasting, herkenning van ADHD-kenmerken en slechte algemene gezondheid van ouders. Sayal et al. 2010 herhaalden het onderzoek uit 2004. Er werden 176 kinderen met ADHD geselecteerd. Uit dit onderzoek bleek dat alleen comorbiditeit geassocieerd was met herkenning van ADHD symptomen door de ouders en onderwijsprofessionals. Ouders zochten eerder contact met de eerstelijns of een specialist wanneer de ernst van de ADHD en de ervaren belasting door de ouders groter was.

Conclusie

Niveau 3	Er zijn aanwijzingen dat regelmatige beoordelingen door de ouders van een kind 'at risk' op ADHD kenmerken, in de voorschoolse jaren kan bijdragen aan vroege identificatie van ADHD symptomen Leblanc 2008 C
Niveau 3	Er zijn aanwijzingen dat er verschil is tussen ouders en leerkrachten in het beoordelen van het gedrag van kinderen op ADHD symptomen Murray 2007 C; Hartman 2007 C; Wolraich 2004 C; Tripp 2006 B
Niveau 3	Informatie van ouders over ADHD symptomen, gemeten met de DAWBA, bij hun kind op school correleren beperkt met de scores van leerkrachten. Sayal 2009 B